

ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP TRONG ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÔNG CHỨC Ở MỘT SỐ TRƯỜNG TRÊN THẾ GIỚI

• TS. NGUYỄN THỊ THU VÂN

Học viện Hành chính Quốc gia

Đánh giá kết quả học tập (KQHT) là một khâu hết sức quan trọng và là bộ phận hợp thành một thể thống nhất của quá trình đào tạo, bồi dưỡng. Đánh giá KQHT là đánh giá mức độ đạt được các mục tiêu sau một giai đoạn học tập, tức là nhằm xác định mức độ nắm được kiến thức và kĩ năng so với yêu cầu của chương trình đề ra. Việc đánh giá chủ yếu được tiến hành thông qua các hình thức kiểm tra với công cụ là câu hỏi kiểm tra. Chính vì lẽ đó, kiểm tra, đánh giá thường đi liền với nhau. Đảm bảo tính khách quan, tính chính xác, tính toàn diện và tính phát triển của đánh giá KQHT là một trong những cơ sở đánh giá chất lượng đào tạo, bồi dưỡng.

Việc đánh giá KQHT của học viên, sinh viên trong đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức ở nhiều trường trên thế giới hiện nay đã và đang có sự thay đổi xuất phát từ những thay đổi trong quan điểm và cách tiếp cận hoạt động đào tạo, bồi dưỡng. Việc giảng dạy không chỉ nhằm thông báo, cung cấp kiến thức mà còn nhằm cung cấp cho người học phương pháp tư duy, khả năng sáng tạo và hướng dẫn sử dụng kiến thức đó để giải quyết vấn đề quản lí trong thực tiễn, để người học có khả năng làm việc tốt sau khoá học, đồng thời được rèn luyện các kĩ năng sống như kĩ năng phát hiện và giải quyết vấn đề, kĩ năng làm việc nhóm, kĩ năng trình bày... Đánh giá không chỉ chú trọng đến điểm thi, kiểm tra hết môn học hay chuyên đề mà quan trọng hơn là đánh giá KQHT trong toàn bộ quá trình và kịp thời cung cấp thông tin phản hồi cho người học, giúp cho người học tự điều chỉnh được hoạt động học tập, tạo thái độ học tập nghiêm túc và hứng thú, đồng thời giúp cho giảng viên điều chỉnh phương pháp, nội dung giảng dạy.

Dưới đây là kết quả khảo sát kinh nghiệm áp dụng các phương pháp kiểm tra, đánh giá KQHT trong đào tạo, bồi dưỡng công chức ở một số nước có nền hành chính phát triển như: Trường Chính sách công Lí Quang Diệu thuộc Đại học tổng hợp Singapore, Trung tâm bồi dưỡng công chức chính quyền địa phương Đan Mạch, Trường Đào tạo công chức Chính phủ mang tên John F.

Kennedy thuộc Trường đại học tổng hợp Harvard. Việc khảo sát được thực hiện dưới hình thức tìm hiểu thực tế tại các trường trong các chuyến đi học tập, nghiên cứu; bằng các phiếu hỏi được gửi tới giảng viên các trường trên qua thư điện tử, cũng như qua tra cứu thông tin trên các trang thông tin điện tử. Kết quả khảo sát cụ thể như sau:

1. Tại Trường Chính sách công Lí Quang Diệu (Lee Kuan Yew School of Public Policy) thuộc Đại học tổng hợp Singapore

Trường Chính sách công Lí Quang Diệu thực hiện các khoá bồi dưỡng công chức và đào tạo cao học quản lí hành chính công và cao học chính sách công. Hình thức kiểm tra phổ biến đối với các môn học thuộc các chuyên ngành này là kiểm tra viết dạng tự luận giải quyết tình huống và tiểu luận. Việc kiểm tra được tiến hành thường xuyên trong suốt quá trình học. Ngoài ra, học viên còn được khuyến khích viết về kinh nghiệm quản lí thực tiễn của mình hay các vấn đề lí thuyết đã được thảo luận trên lớp. Bài viết được gửi trên mạng Internet để tất cả các học viên cùng tham khảo. Điều quan trọng trong đánh giá điểm số chủ yếu dựa vào hai nhân tố: sự hoàn thành những nội dung cần thiết của người tham gia khóa học, sự tích cực tham gia trên lớp và mức độ cố gắng chứng minh, giải thích và phát triển mở rộng của học viên thể hiện trong bài thi/kiểm tra. Điểm kết thúc môn học thể hiện KQHT trong suốt quá trình học tập.

Ví dụ, trong chương trình đào tạo sau đại học, điểm của mỗi môn học được tính như sau: Tiểu luận - chiếm 40% tổng số điểm; thảo luận lớp/nhóm học viên và sự đánh giá của những người cùng tham gia - chiếm 25% tổng số điểm. Thành công của việc thảo luận tại lớp là kết quả của tổng hợp các yếu tố: sự tự giác của người tham gia, nhận xét góp ý, học hỏi lẫn nhau của các thành viên, khả năng tự nghiên cứu của người học và cuối cùng là sự đánh giá của giảng viên hướng dẫn. Bài kiểm tra cuối khóa học trong 180 phút - chiếm 35% tổng số điểm. Học viên được phép sử dụng tài liệu. Bài kiểm tra

không có những phần kiểm tra kiến thức học thuộc mà hình thức kiểm tra là phân tích tình huống nhằm đánh giá khả năng của học viên trong việc giải thích các khái niệm đã được đề cập đến ở lớp và khả năng sử dụng chúng trong những bối cảnh mới.

Cơ hội cộng thêm điểm được dành cho những học viên xây dựng được ít nhất một tình huống quản lý đáp ứng các yêu cầu về tính lý luận và thực tiễn, có thể được sử dụng trong giảng dạy.

Tóm lại, điều quan trọng trong đánh giá điểm số chủ yếu dựa vào hai nhân tố sau: sự hoàn thành những nội dung yêu cầu cần thiết của người tham gia khóa học và mức độ cố gắng chứng minh, giải thích và phát triển mở rộng của học viên thể hiện trong bài thi kiểm tra.

2. Tại Trung tâm bồi dưỡng công chức chính quyền địa phương Đan Mạch

Là tổ chức tư nhân chuyên thực hiện các khóa bồi dưỡng kiến thức và kỹ năng thực thi công vụ cho công chức chính quyền địa phương của Đan Mạch, Trung tâm bồi dưỡng công chức chính quyền địa phương chú trọng đến việc nâng cao hiệu quả đo lường KQHT còn bởi lý do nhằm chứng minh cho cơ quan quản lý nhà nước và cơ quan cử cán bộ đi học rằng việc học tập tại đây là hoàn toàn xứng đáng với "đồng tiền bát gạo".

Để đánh giá một cách chính xác rằng các học viên đã đạt được mục tiêu của khóa bồi dưỡng, Trung tâm áp dụng các hình thức kiểm tra đa dạng trong suốt quá trình học tập và sau khi hoàn thành khóa học như: kiểm tra vấn đáp giải quyết tình huống cho thời gian chuẩn bị trong 60 phút; kiểm tra vấn đáp đặt câu hỏi theo nhóm cho thời gian chuẩn bị trong 01 ngày; kiểm tra viết trong vòng 4 tiếng; kiểm tra dưới hình thức yêu cầu học viên xây dựng các đề án theo nhóm trong suốt quá trình học và trình bày kết quả trước lớp. Học viên được sử dụng tài liệu khi làm bài kiểm tra.

Ngân hàng bài tập tình huống hay câu hỏi thi do Hội đồng quốc gia và một nhóm giảng viên được cử ra biên soạn. Ngân hàng đề được bảo mật và giáo viên không được sử dụng các tình huống trong đó để giảng dạy trên lớp. Sau mỗi năm, một nửa số câu hỏi và bài tập được thay mới. Các câu hỏi kiểm tra viết ở dạng mở để tạo cơ hội cho học viên thể hiện được tối đa vốn kiến thức và kinh nghiệm của mình. Ví dụ câu hỏi môn "Kinh tế công" trong một kì kiểm tra như sau: "Quốc hội Đan Mạch đã thông qua việc tăng vốn vay tài chính của các thành phố để hỗ trợ cho các cơ sở chăm sóc trẻ em. Nếu các thành phố lợi dụng khả năng vay tài chính, theo anh, chị, sẽ có tác động gì đối với nền kinh tế

của các thành phố này trong thời gian trước mắt và lâu dài?".

Để đảm bảo tính khách quan và công bằng, Trung tâm thực hiện hai hệ thống kiểm tra: kiểm tra bên trong - do chính các giảng viên khóa học thực hiện vấn đáp cũng như chấm điểm bài kiểm tra viết và kiểm tra bên ngoài - do giảng viên mời ngoài thực hiện. Tất cả các giảng viên bên ngoài do Ban Thư ký quốc gia chỉ định. Ít nhất 25% các giảng viên bên ngoài là lãnh đạo hay nhà quản lý các thành phố hay các hạt ở Đan Mạch. Còn lại là giảng viên ở các trung tâm đào tạo khác ở vùng. Giảng viên bên ngoài còn có nhiệm vụ xem xét các cuộc kiểm tra có phù hợp với quy định của trung ương và đáp ứng yêu cầu của việc kiểm tra hay không. Trong trường hợp điểm đánh giá của giảng viên bên trong và bên ngoài khác nhau, điểm của giảng viên kiểm tra bên ngoài có tính quyết định. Ví dụ, nếu giảng viên kiểm tra bên trong chấm điểm 9 cho học viên, trong khi giảng viên kiểm tra bên ngoài cho điểm 8 thì điểm cuối cùng vẫn là 8. Nếu sự khác biệt giữa giảng viên kiểm tra bên trong và bên ngoài là 8 và 10 thì điểm cuối cùng sẽ là 9. Còn trong trường hợp có sự khác biệt lớn về điểm giữa hai bên thì hai giảng viên phải cùng nhau thảo luận để đưa ra điểm số cuối cùng.

Một điều quan trọng nữa là sau mỗi lần kiểm tra, học viên đều được biết tại sao họ lại có điểm số như vậy và họ phải tiếp tục phấn đấu như thế nào để đạt kết quả cao hơn.

3. Tại Trường Đào tạo công chức Chính phủ mang tên John F. Kennedy (John F. Kennedy of Government) thuộc Trường đại học tổng hợp Harvard

John F. Kennedy of Government thực hiện đào tạo cử nhân, thạc sĩ và tiến sĩ chuyên ngành hành chính công. Ngoài công việc đào tạo, trường còn có 14 viện và trung tâm nghiên cứu trên khắp thế giới thực hiện các hoạt động nghiên cứu khoa học. Được thành lập từ năm 1936, đến nay, trường John F. Kennedy of Government là môi trường lí tưởng để đào tạo ra những chính khách, những nhà lãnh đạo của các quốc gia trên thế giới. Phương châm đào tạo của Trường là: "*Chuẩn bị cho một thế hệ những nhà lãnh đạo của những xã hội dân chủ; đóng góp giải pháp cho những vấn đề của cộng đồng*".

Để đạt được mục tiêu này, học viên, sinh viên của Trường luôn phải trải qua các kì thi, kiểm tra căng thẳng. Hình thức kiểm tra dạng trắc nghiệm khách quan được sử dụng ở những năm thứ nhất và thứ hai của chương trình đại học để đánh giá kiến thức ở mức độ hiểu. Sang đến năm thứ ba và thứ tư, sinh viên làm bài kiểm tra dạng giải quyết tình huống để đánh giá ở mức độ

vận dụng, phân tích, tổng hợp. Sinh viên phải tìm và luận giải các cách giải quyết tình huống. Điểm cao nhất thuộc về người nào đưa ra phương án tốt nhất. Để trả lời được câu hỏi hay giải quyết vấn đề nêu ra, sinh viên không chỉ dựa vào giáo trình chính thức mà còn phải đọc nhiều tài liệu tham khảo theo hướng dẫn của giảng viên.

Ví dụ: Một tình huống yêu cầu sinh viên giải quyết trong kiểm tra môn học "Quản lý nhân sự" như sau: *Giả sử anh (chị) là nhà quản lý nhân sự và được giao nhiệm vụ phỏng vấn thí sinh đăng kí được tuyển dụng vào vị trí nhân viên kế toán của cơ quan. Mỗi cuộc phỏng vấn chỉ được kéo dài 10 phút. Anh (chị) đặt các câu hỏi như thế nào cho người đăng kí xin việc để qua đó đánh giá được chính xác về trình độ, tính hợp tác và nguyện vọng thực sự mong muốn làm việc lâu dài nếu được tuyển.*

Nhờ hỗ trợ của công nghệ thông tin, việc kiểm tra cũng có thể được tổ chức hết sức linh hoạt, thuận tiện và hiệu quả. Sinh viên không phải đến phòng thi để làm bài mà chỉ cần ngồi trước máy tính cá nhân được nối mạng nội bộ ở phòng nào đó trong trường. Vào một thời gian định trước, sinh viên được nhận đề kiểm tra và làm bài ngay trên máy tính. Sau một khoảng thời gian quy định, bài làm phải được gửi qua mạng cho giảng viên. Bài làm và điểm chấm kèm theo thang điểm được công bố công khai trên mạng. Sau đó, các sinh viên có thể đọc bài của nhau để học hỏi và cũng để kiểm tra lại tính khách quan của giảng viên khi chấm bài.

Điểm đánh giá hết môn học dựa trên cơ sở sự tham gia phát biểu ý kiến của sinh viên trên lớp với tỉ trọng là 25%, làm các bài tập về nhà - 25% và điểm thi hết môn - 50%. Trường còn có quy định là trong các kì kiểm tra, thi sẽ có ít nhất 10% số sinh viên đạt kết quả thấp nhất bị coi là không đạt. Điều này dẫn đến sự cạnh tranh, nỗ lực học tập của sinh viên và không hề có tình trạng sinh viên chép bài của nhau, kể cả bài tập giao về nhà.

Ngoài ra, sinh viên còn phải qua các kì thi tổng hợp về giáo dục đại cương của giai đoạn thứ nhất, thường là vào cuối năm thứ hai, đầu năm thứ ba. Bắt đầu bằng thi viết, sau đó những người qua được phần thi viết về lý thuyết bước vào thi thực hành, và số sinh viên qua được hai vòng trên mới được vào thi vấn đáp. Câu hỏi thi vấn đáp cũng là những câu yêu cầu giải quyết các tình huống thực tế. Sinh viên không đạt yêu cầu sẽ không được học tiếp. Trên thực tế, số sinh viên ra trường ít hơn nhiều so với số sinh viên nhập trường. Bằng các hình thức kiểm tra/thi trên, bằng cấp chứng chỉ của Trường đại

học tổng hợp Harvard được coi là "nhãn hiệu" đáng tin cậy nhất về chất lượng đào tạo mà cả thế giới công nhận.

Tóm lại, nhiều trường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức trên thế giới hiện nay đã và đang tích cực nghiên cứu, ứng dụng thành tựu của ngành khoa học về đo lường và đánh giá thành quả học tập. Xu hướng kiểm tra là không dùng dạng câu hỏi tự luận truyền thống đánh giá mức độ tái hiện kiến thức mà chuyển sang dạng tự luận để đánh giá người học ở các cấp độ vận dụng, phân tích, tổng hợp. Các hình thức kiểm tra đa dạng như trắc nghiệm khách quan, tiểu luận, bài tập thực hành, tự luận ngắn giải quyết vấn đề, bài tập thực hành được sử dụng kết hợp trong cả quá trình học tập với trọng số phù hợp. Kiểm tra vấn đáp được chú trọng mở rộng phạm vi áp dụng. Vai trò quyết định của giảng viên trong đánh giá KQHT của học viên tăng lên đáng kể. Giảng viên đánh giá thái độ, sự tham gia của học viên trên lớp, quyết định hình thức kiểm tra, lựa chọn đề thi/kiểm tra phù hợp nhất và cung cấp thông tin phản hồi về kết quả kiểm tra cho học viên, sinh viên. Nhiều hình thức kiểm tra và cách thức tổ chức kiểm tra mới được áp dụng. Tất cả là để nhằm đảm bảo hoạt động đánh giá đạt được mục tiêu, đảm bảo tính khách quan, chính xác, hệ thống, và cũng là để đảm bảo chất lượng đào tạo, bồi dưỡng. Hiện nay, tại các trường trên cũng như ở nhiều trường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức khác trên thế giới đang đặt ra vấn đề tiếp tục nghiên cứu đề xuất các kỹ thuật đánh giá một cách chính xác KQHT của học viên, sinh viên không chỉ sau khi khoá học còn đánh giá khả năng áp dụng những gì mà họ đã được học trong thực tế khi trở về công việc của mình hay sau khi được tuyển dụng vào làm việc tại các cơ quan nhà nước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Giới thiệu sơ lược về trường Harvard.
2. Trần Thị Tuyết Oanh. *Đánh giá trong giáo dục*. Trường Đại học Sư phạm Hà Nội. Trung tâm giáo dục từ xa. NXB Đại học sư phạm. Hà Nội, 2004.
3. GS.TSKH. Lâm Quang Thiệp. *Đo lường và đánh giá thành quả học tập ở trường đại học*.

SUMMARY

Nowadays many educational personnel training institutions are active in studying and applying scientific achievements in measuring and evaluating learning achievements. The article introduces a number of methods to evaluate learning achievements in some typical institutions in the world.